

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 57

van **BART CARON**

datum: 13 oktober 2017

---

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Fipronilcrisis - Gebruik spoelwater stallen

De fipronilcrisis kent nog naweeën. Ik verneem dat de landbouwers/kippenboeren die geconfronteerd werden met de fipronilcrisis nog problemen ervaren met de uitlopers ervan. Zo zijn er problemen met zowel de mest van de dieren als met het spoelwater van de reiniging van stallen van dieren waarvan de eieren een te hoge concentratie fipronil bevatten.

Voor de mest is er een oplossing. De mest wordt opgeslagen in containers op het bedrijf waarna hij zal verbrand worden, zoals de minister in de commissie al verklaarde. Het spoelwater wordt opgeslagen in tanks waarna het, zo verneem ik, wordt geconcentreerd en gefilterd. Die behandeling is duur. Het restwater zou vrij zijn van fipronil zodat het veilig kan geloosd worden. Maar het reinigen van de stallen moet meermaals gebeuren. De fipronil zit immers in het lichaam van de dieren, die het gif blijven uitscheiden.

Nu verneem ik dat er voor de verwerking van dit (tweede) spoelwater wel ernstige problemen opduiken. Het restwater bevat nog steeds schadelijke stoffen, restanten van fipronil. Maar over de verwerking ervan bestaat grondige onenigheid. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) stelt dat ook hier de bewerking (concentratie en filtering) moet plaatsvinden, omwille van de nog steeds erg hoge restanten van fipronil. Maar sommige landbouworganisaties lobbyen om deze filtering niet te moeten uitvoeren en het spoelwater onbewerkt over akkers en weiden te mogen verspreiden. Daarmee sparen ze kosten uit. Maar dit wordt door specialisten ten zeerste afgeraden. Immers, het spoelwater bevat nog voldoende fipronil om de insecten op de akkers en in de bodem te doden. Hoe dan ook, een dergelijke aanpak tast op een ernstige wijze de kwaliteit van de grond aan, vooral het biologisch evenwicht (fauna, flora, bacteriologisch).

Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de OVAM hiervan op de hoogte zijn en wellicht ook al de minister en haar kabinet hierover hebben aangesproken. Ik verneem enerzijds dat zij geen duidelijk antwoord krijgen op de overgemaakte bekommernissen. Ik meen anderzijds te begrijpen dat landbouworganisaties ter zake vragen stellen en vrezen voor extra kosten en daarom niet pro een extra bewerking zijn.

1. Welke maatregelen moeten landbouwers nemen inzake het verwerken van spoelwater uit stallen van kippen die gecontamineerd zijn met fipronil?

2. Komt de Vlaamse overheid tussen in de kosten voor het verwerken van spoelwater uit deze bedrijven? Enkel voor de eerste spoeling? Ook voor de tweede spoeling?
3. Klopt het dat de minister wil toelaten om het spoelwater van de tweede reiniging te verspreiden op akkers? Is er een analyse gemaakt van de risico's voor het leven op en in de bodem en voor opname door gewassen die al dan niet direct voor menselijke consumptie worden gebruikt? Bestaan er risico's voor de bodem- en waterkwaliteit? Is er daardoor kans op opname van fipronil in de voedselketen? Werd de VMM om advies gevraagd?

ANTWOORD

op vraag nr. 57 van 13 oktober 2017

van **BART CARON**

---

1. Op basis van een modelleringstest uitgevoerd door de VITO, waarbij rekening werd gehouden met de gekende concentraties aan fipronil in het reinigingswater en de impact op bodem, oppervlaktewater en grondwater, werd beslist dat het met fipronil gecontamineerde reinigingswater op een milieuverantwoorde wijze als irrigatiewater kan worden uitgereden op land indien een aantal strikte randvoorwaarden wordt nageleefd. De randvoorwaarden staan beschreven in het reinigingsprotocol dat aan de landbouwers werd bezorgd. Het betreft:

- De maximaal toegelaten dosering van het eerste reinigingswater bedraagt 15 m³/hectare.
- De ontvangen bodem moet in die hoedanigheid verkeren dat het water infiltreert en de eventueel aanwezige gewassen het water opnemen.
- Het is verboden het reinigingswater uit te rijden:
  - op minder dan 5 meter van de perceelrand;
  - vóór zonsopgang en na zonsondergang;
  - op drassig, overstroomd, bevroren of besneeuwd land;
  - tot 5 m landinwaarts vanaf de bovenste rand van een waterloop van eerste, tweede en derde categorie; die afstand bedraagt 10 meter vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop die gelegen is in het Vlaams Ecologisch Netwerk, of als de waterloop grenst aan een helling.
- Het perceel mag slechts eenmalig reinigingswater ontvangen om accumulatie van fipronil te voorkomen.

Indien deze aanpak wordt gerespecteerd gaat de VITO ervan uit dat er geen contaminatie van grond- en oppervlaktewater zal optreden. In de komende weken zal een steekproefsgewijze controle plaatsvinden in beken en grachten in de buurt van percelen waar gecontamineerd reinigingswater werd uitgereden.

2. Indien het reinigingswater op het land wordt uitgereden, is geen vergoeding nodig.

3. Op basis van de risico-analyse uitgevoerd door de VITO en de daarin geformuleerde randvoorwaarden, kan het reinigingswater uitgereden worden op het land. De VMM werd van bij de aanvang van de crisis om advies gevraagd voor het compartiment water. Op basis van het VMM-advies werd een extra randvoorwaarde voorzien in het reinigingsprotocol ter bescherming van het oppervlaktewater.